

Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o prioritách posilnenej európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave na obdobie rokov 2011 – 2020

(2010/C 324/02)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV, KTORÍ SA ZIŠLI NA ZASADNUTÍ RADY,

v odbornom vzdelávaní a príprave umožnili zúčastniť sa na programe mobility a aby rozšírili príležitosti pre mobilitu v rámci odborného vzdelávania a prípravy.

UVEDOMUJÚC SI, ŽE:

1. Rada 12. novembra 2002 schválila uznesenie o podpore posilnenej európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave ⁽¹⁾, ktoré sa následne stalo základom vyhlásenia, ktoré ako stratégiu na zlepšenie výkonnosti, kvality a príležitosti odborného vzdelávania a prípravy, bežne nazývanú „kodanský proces“, prijali ministri členských štátov EÚ, krajín EZVO/EHP a kandidátskych krajín, zodpovední za odborné vzdelávanie a prípravu, Komisia a európski sociálni partneri na svojom zasadnutí 29. až 30. novembra 2002 v Kodani.
2. V odporúčaní Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie ⁽²⁾ sa členským štátom navrhuje, aby rozvíjali vyučovanie kľúčových kompetencií u všetkých ako súčasť ich stratégií celoživotného vzdelávania s cieľom ponúknuť mladým ľuďom prostriedky pre rozvoj týchto kompetencií na takej úrovni, ktorá je dostatočným základom pre budúce vzdelávanie a pracovný život.
3. V uznesení Rady z 15. novembra 2007 o nových zručnostiach pre nové pracovné miesta ⁽³⁾ sa zdôraznilo, že je naliehavo potrebné predvídať budúce potreby v oblasti zručností s cieľom pripraviť pracovníkov na nové pracovné miesta v znalostnej spoločnosti vykonávaním opatrení zameraných na zosúladenie znalostí, zručností a kompetencií s potrebami hospodárstva a na zabránenie prípadným medzerám v zručnostiach.
4. V záveroch Rady z 22. mája 2008 o vzdelávaní dospelých sa uznala kľúčová úloha, ktorú môže vzdelávanie dospelých zohrávať pri plnení cieľov lisabonskej stratégie posilňovaním sociálnej súdržnosti, poskytovaním zručností, ktoré občania potrebujú na to, aby si našli nové zamestnanie, a pomáhaním Európe lepšie reagovať na výzvy, ktoré prináša globalizácia, a zároveň sa v týchto záveroch členské štáty vyzvali, aby sa zaoberali súborom osobitných opatrení týkajúcich sa vzdelávania dospelých ⁽⁴⁾.
5. V záveroch Rady z 21. novembra 2008 o mobilitě mladých ⁽⁵⁾ sa členské štáty vyzvali, aby všetkým mladým
6. V uznesení Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady z 21. novembra 2008, „Lepšie začlenenie poradenstva do stratégií celoživotného vzdelávania“ ⁽⁶⁾ sa zdôraznilo, že je potrebné pomôcť jednotlivcom identifikovať ich zručnosti a stanoviť ciele vzdelávania, ktoré by mali dosiahnuť, aby si zlepšili vyhliadky v pracovnej dráhe.
7. V záveroch Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, z 12. mája 2009 ⁽⁷⁾ o zlepšení partnerstiev medzi inštitúciami vzdelávania a odbornej prípravy a sociálnymi partnermi, najmä zamestnávateľmi, v kontexte celoživotného vzdelávania sa členské štáty vyzývajú, aby aktívne podporovali takéto partnerstvá.
8. Závermi Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020) ⁽⁸⁾ sa nadviazala takáto spolupráca na obdobie do roku 2020 v rámci, ktorý zahŕňa systémy vzdelávania a odbornej prípravy ako celok z hľadiska celoživotného vzdelávania.
9. Európska rada v záveroch z 25. – 26. marca 2010 a zo 17. júna 2010 ⁽⁹⁾ stanovila dva hlavné ciele pre vzdelávanie a odbornú prípravu v súvislosti so stratégiou *Európa 2020*. Tiež vyzvala Komisiu, aby predložila opatrenia potrebné na úrovni EÚ na splnenie novej stratégie, najmä prostredníctvom viacerých hlavných iniciatív.
10. V záveroch Rady z 11. mája 2010 o kompetenciách podporujúcich celoživotné vzdelávanie a iniciatívu „nové zručnosti pre nové pracovné miesta“ ⁽¹⁰⁾ sa členské štáty naliehavo vyzvali, aby v oblasti odborného vzdelávania a prípravy intenzívnejšie podporovali nadobúdanie, aktualizáciu a ďalší rozvoj kompetencií v ich plnom rozsahu a aby podporili počiatočný a priebežný profesijný rozvoj učiteľov a škôliteľov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy s cieľom pripraviť ich tak aj na nové úlohy vyplývajúce z prístupu založeného na kompetenciách.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 13, 18.1.2003, s. 2.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 290, 4.12.2007, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 140, 6.6.2008, s. 10.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 320, 16.12.2008, s. 6.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 319, 13.12.2008, s. 4.

⁽⁷⁾ Dokument 9876/09.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽⁹⁾ Dokumenty EUCO 7/1/10 REV 1 a EUCO 13/1/10 REV 1.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 135, 26.5.2010, s. 2.

11. V záveroch Rady z 10. – 11. mája 2010 o sociálnom rozmere vzdelávania a odbornej prípravy⁽¹¹⁾ sa členské štáty vyzvali, aby posilnili nadobúdanie kľúčových kompetencií prostredníctvom foriem a programov odbornej prípravy a venovali väčšiu pozornosť potrebám znevýhodnených študentov,

ZDÔRAŽŇUJÚ, ŽE:

- Počiatkové a kontinuálne odborné vzdelávanie a príprava majú spoločný dvojité cieľ – prispievať k zamestnateľnosti a hospodárskemu rastu a reagovať na širšie výzvy spoločnosti, konkrétne podporovať sociálnu súdržnosť. Mládeži aj dospelým by mali umožniť prístup k príťažlivým a náročným pracovným príležitostiam a mali by byť rovnako atraktívne pre ženy i mužov, osoby s veľkým potenciálom a pre osoby, ktorým, bez ohľadu na príčinu, hrozí riziko vylúčenia z trhu práce.
- Európsky trh práce bude v budúcnosti čeliť problému starúceho obyvateľstva a klesajúceho počtu mladých ľudí vstupujúcich do systémov počiatkového vzdelávania a odbornej prípravy a na trhy práce. Zároveň sa bude musieť vysporiadať s výzvami, ktoré so sebou prináša neustály technický rozvoj, ako aj zmena hospodárskych požiadaviek. Od dospelých – a konkrétne od starších pracovníkov – sa preto bude čoraz viac očakávať, že si budú prostredníctvom kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy svoje zručnosti a kompetencie aktualizovať a rozširovať.
- Súčasný hospodársky pokles môže mať značný vplyv na investovanie do odborného vzdelávania a prípravy. Vzhľadom na rozpočtové obmedzenia sú na zabezpečenie udržateľného financovania odborného vzdelávania a prípravy a efektívneho pridelenia a spravodlivého rozdelenia zdrojov potrebné inovatívne riešenia.
- Nesúlad v dopyte a ponuke v oblasti zručností môže byť prekážkou pre produktivitu, rast a konkurencieschopnosť. Na lepšie zosúladenie poskytovania odborného vzdelávania a prípravy s potrebami hospodárstva, občanov a spoločnosti ako takej je preto potrebné predvídať dopyt po zručnostiach, ako aj ich nedostatok na všetkých úrovniach kvalifikácií a výsledky tohto odhadu premietnuť do politiky i praxe.
- Za formovanie odborného vzdelávania a prípravy sú spoločne zodpovedné vlády štátov, sociálni partneri, zamestnávateľi a ostatné zainteresované strany, ako napríklad odvetvové organizácie, poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy, učitelia, školitelia, ako aj študenti: užšia spolupráca je spoločným záujmom ich všetkých.
- V európskych a vnútroštátnych politikách by sa malo zdôrazňovať, že v znalostnej spoločnosti sú odborné zruč-

nosti a kompetencie rovnako dôležité ako akademické zručnosti a kompetencie.

- Vzhľadom na úlohu odborného vzdelávania a prípravy v európskych spoločnostiach a hospodárstvach je nevyhnutné udržať a ďalej rozvíjať excelentnosť v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Odborné vzdelávanie a príprava na svetovej úrovni sú mimoriadne dôležité pre udržanie postavenia Európy ako najväčšieho vývozcu priemyselných výrobkov na svete. Vysokokvalitné odvetvie odborného vzdelávania a prípravy je tiež veľmi dôležité pre udržanie európskeho modelu sociálneho zabezpečenia.

UZNÁVAJÚ, ŽE:

Kodanský proces zohral kľúčovú úlohu pri zvyšovaní povedomia o význame odborného vzdelávania a prípravy na európskej a vnútroštátnej úrovni⁽¹²⁾. Spolupráca, ktorá sa nadviazala v rámci tohto procesu, viedla k dohode o spoločných európskych cieľoch, diskusií o národných modeloch a iniciatívach a výmene najlepších postupov na európskej úrovni. Súčasná hospodárska kríza ešte viac poukazuje na význam odborného vzdelávania a prípravy. Zvýšené povedomie o význame odborného vzdelávania a prípravy však nemusí nevyhnutne vyústiť do potreby ďalších zdrojov a finančných prostriedkov.

Európska spolupráca v oblasti odborného vzdelávania a prípravy spôsobila značné zmeny vo vnútroštátnych politikách a viedla k vytvoreniu významných európskych nástrojov pre transparentnosť, uznávanie kvalifikácií a kompetencií a zabezpečenie kvality: Europass⁽¹³⁾, európsky kvalifikačný rámec (EQF)⁽¹⁴⁾, Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET)⁽¹⁵⁾ a európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy (EQAVET)⁽¹⁶⁾.

Európsky kvalifikačný rámec pre celoživotné vzdelávanie podporuje a propaguje zavedenie komplexných národných kvalifikačných rámcov, ktoré sa vzťahujú na všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu a vysokoškolské vzdelávanie a sú založené na výsledkoch vzdelávania. Tieto rámce menia perspektívu, keď z procesu učenia orientovaného na vstupy presúvajú dôraz na výsledky vzdelávania, a tak vytvárajú možnosti pre celoživotné vzdelávanie a pomáhajú lepšie naplniť potreby trhu práce. Vo väčšine krajín je v politike aj praxi zjavný citelný posun od procesu učenia, ktorý sa orientuje na vstupy, k výsledkom vzdelávania.

Členské štáty sú čoraz viac presvedčené, že európske nástroje môžu podporiť transparentné, priepustné, pružné a inkluzívne národné systémy kvalifikácií. V súčasnosti sa však nevyužíva plný potenciál všetkých dostupných európskych nástrojov. Hoci sa vytvára európsky priestor vzdelávania a odbornej prípravy, pôvodný cieľ odstrániť prekážky mobility sa zatiaľ nedosiahol. Mobilita v oblasti odborného vzdelávania a prípravy sa musí ďalej posilniť.

⁽¹²⁾ Pozri správy Cedefop-u a ETF o pokroku z roku 2010.

⁽¹³⁾ Rozhodnutie č. 2241/2004/ES, Ú. v. EÚ L 390, 31.12.2004, s. 6.

⁽¹⁴⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 111, 6.5.2008, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 155, 8.7.2009, s. 11.

⁽¹⁶⁾ Pozri Ú. v. EÚ C 155, 8.7.2009, s. 1.

⁽¹¹⁾ Porovnaj poznámku pod čiarou 10.

Tak, ako kodanský proces posilnil úlohu odborného vzdelávania a prípravy v rámci Lisabonskej stratégie (2000 – 2010), cieľom týchto záverov by malo byť pomôcť dosiahnuť priority novej stratégie pre rast a zamestnanosť *Európa 2020* a jej hlavných iniciatív. Odborné vzdelávanie a príprava by tiež mali prispievať k dosahovaniu dvoch hlavných cieľov stanovených v oblasti vzdelávania, a to do roku 2020 zvýšiť podiel osôb vo veku 30 – 34 rokov, ktoré ukončili terciárne vzdelávanie alebo vzdelávanie rovnocenné terciárnemu, aspoň na 40 % a znížiť podiel žiakov, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku, na menej ako 10 %.

Ciele v oblasti odborného vzdelávania a prípravy by mali byť naďalej v súlade s celkovými cieľmi a prioritami ustanovenými v strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave „ET 2020“. Európska spolupráca v rámci kodanského procesu by mala prispievať k rozvoju európskeho priestoru vzdelávania a odbornej prípravy, v ktorom sa kvalifikácie získané v jednej krajine uznávajú v ostatných európskych krajinách, aby sa podporovala mobilita mladých aj dospelých. Na jednej strane je rozmanitosť európskych systémov odborného vzdelávania a prípravy hodnotou, ktorá je základom pre vzájomné učenie sa. Na druhej strane je na vybudovanie vzájomnej dôvery medzi rozdielnymi systémami potrebná transparentnosť a spoločný prístup k zabezpečovaniu kvality.

SÚHLASIA S TÝM, ŽE:

Spolupráca v rámci kodanského procesu by sa mala poskytnúť nová hybná sila. Keďže tento proces tvorí neoddeliteľnú súčasť strategického rámca „ET 2020“, ciele v oblasti odborného vzdelávania a prípravy by mali byť v súlade s cieľmi tohto rámca. Pri preskúvaní kodanského procesu by sa okrem toho mali zohľadniť nadobudnuté skúsenosti a nové výzvy, ako aj zmeny politického kontextu v nasledujúcom desaťročí 2011 – 2020, a to najmä v súvislosti so stratégiou *Európa 2020*.

Členské štáty sa preto vyzývajú, aby pri plnom dodržaní zásady subsidiarity zvážili prijatie:

- I. globálnej vízie pre odborné vzdelávanie a prípravu v roku 2020;
- II. strategických cieľov na obdobie rokov 2011 – 2020 spolu s niekoľkými podpornými priezračnými cieľmi;
- III. zásad pre riadenie kodanského procesu a zodpovednosť vo vzťahu k nemu;

IV. krátkodobých cieľov na prvé štyri roky (2011 – 2014),

ktoré sú presnejšie opísané v oddieloch I až IV.

I. GLOBÁLNA VÍZIA PRE ODBORNÉ VZDELÁVANIE A PRÍPRAVU V ROKU 2020

Do roku 2020 by európske systémy odborného vzdelávania a prípravy mali byť príťažlivejšie, relevantnejšie, viac orientované na zamestnanie, inovatívnejšie, prístupnejšie a pružnejšie ako v roku 2010 a mali by prispievať k excelentnosti a spravodlivosti v celoživotnom vzdelávaní, a to poskytovaním:

- príťažlivého a inkluzívneho (počiatočného a kontinuálneho) odborného vzdelávania a prípravy s vysokokvalifikovanými učiteľmi a školiteľmi, inovatívnymi študijnými metódami, vysokokvalitnou infraštruktúrou a vybavením, vysokou relevantnosťou pre trh práce, ako aj dráhami k ďalšiemu vzdelávaniu a odbornej príprave,
- vysokokvalitného počiatočného odborného vzdelávania a prípravy, ktoré môžu študenti, rodičia a spoločnosť ako taká považovať za príťažlivú voľbu rovnocennú všeobecnému vzdelaniu. Počiatočné odborné vzdelávanie a príprava by mali študentov vybaviť kľúčovými kompetenciami aj špecifickými odbornými zručnosťami,
- ľahko dostupného kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy, ktoré sú zamerané na zamestnanie a umožňujú rozvíjanie kompetencií a zmenu zamestnania, a to pre zamestnancov, zamestnávateľov, samostatných podnikateľov aj nezamestnaných,
- pružných systémov odborného vzdelávania a prípravy založených na prístupe vychádzajúceho z výsledkov vzdelávania, ktoré podporujú pružné študijné dráhy, umožňujú priepustnosť medzi jednotlivými podsystémami vzdelávania a odbornej prípravy (školské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a príprava, vysokoškolské vzdelávanie, vzdelávanie dospelých) a ktoré sú zamerané na validáciu neformálneho a informálneho vzdelávania vrátane kompetencií nadobudnutých v praxi,
- európskeho priestoru vzdelávania a odbornej prípravy s transparentnými systémami kvalifikácií, ktoré umožňujú prenos a zhromažďovanie výsledkov vzdelávania a uznávanie kvalifikácií a kompetencií a ktoré zvyšujú mobilitu medzi krajinami,
- podstatne vyššieho množstva príležitostí pre mobilitu študentov a pracovníkov v odbornom vzdelávaní a príprave medzi krajinami,
- ľahko dostupných a veľmi kvalitných služieb, ktoré by v oblasti celoživotného vzdelávania poskytovali informácie, usmerňovanie a poradenstvo, ktoré tvoria súdržnú sieť a európskym občanom umožňujú prijímať uvážené rozhodnutia a riadiť ich vzdelávanie a kariéru bez ohľadu na tradičné rodové profily.

II. STRATEGICKÉ CIELE NA OBDOBIE ROKOV 2011 – 2020

1. Zlepšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy – zvýšenie jeho príťažlivosti a relevantnosti ⁽¹⁷⁾

Odborné vzdelávanie a príprava by mali byť pre trh práce a zamestnanie ľudí vysoko relevantné. Na zvýšenie príťažlivosti odborného vzdelávania a prípravy by členské štáty mali sledovať tieto ciele a vykonávať tieto činnosti:

1.1. Zmeniť počiatočné odborné vzdelávanie a prípravu na príťažlivú možnosť vzdelávania

- a) zvýšiť kvalitu počiatočného odborného vzdelávania a prípravy (pozri tiež bod 1.2) zvýšením kvality a kompetencií učiteľov, školiteľov a vedenia škôl, zavedením pružného prechodu medzi všetkými úrovňami vzdelávania a zvýšením povedomia verejnosti o možnostiach, ktoré odborné vzdelávanie a príprava ponúkajú. To platí najmä pre členské štáty, v ktorých sú odborné vzdelávanie a príprava spravidla nedocenené;
- b) podporovať praktické činnosti a poskytovanie vysoko-kvalitného poradenstva a informácií, ktoré žiakom v rámci povinného vzdelávania, ako aj ich rodičom umožnia oboznámiť sa s rôznymi druhmi odbornej práce a zamestnaniami;
- c) zabezpečiť, aby sa kľúčové kompetencie integrovali do študijných programov počiatočného odborného vzdelávania a prípravy a vytvoriť vhodné nástroje na ich hodnotenie;
- d) organizovať v rámci počiatočného odborného vzdelávania a prípravy vzdelávacie aktivity, ktoré podporujú rozvoj zručnosti riadiť vlastnú kariéru;
- e) umožniť študentom v rámci počiatočného odborného vzdelávania a prípravy prístup k primeranému modernému technickému vybaveniu, vzdelávaciemu materiálu a infraštruktúre. Poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy by mali zvážiť rozdelenie nákladov a vybavenia medzi sebou a v spolupráci s podnikmi. Mala by sa tiež podporovať praktická výučba v podnikoch, ktoré majú príslušnú infraštruktúru;
- f) za pomoci vnútroštátnych systémov monitorovania sledovať prechod absolventov odborného vzdelávania a prípravy na trh práce alebo k ďalšiemu vzdelávaniu a odbornej príprave.

1.2. Zvyšovať excelentnosť, kvalitu a relevantnosť počiatočného aj kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy

1.2.1. Zabezpečovanie kvality

- a) Vysoká kvalita poskytovaného odborného vzdelávania a prípravy je predpokladom ich príťažlivosti. Na

zabezpečenie vyššej kvality, transparentnosti, vzájomnej dôvery, mobility pracovníkov a študentov a celoživotného vzdelávania by mali členské štáty vytvoriť rámce zabezpečenia kvality v súlade s odporúčaním EQAVET.

- b) Členské štáty by do konca roku 2015 mali na vnútroštátnej úrovni vytvoriť spoločný rámec zabezpečovania kvality pre poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, ktorý by sa vzťahoval aj na súvisiace vzdelávanie na pracovisku a bol by zlučiteľný s rámcom EQAVET.

1.2.2. Kvalita učiteľov, školiteľov a ostatných pracovníkov v odbornom vzdelávaní a príprave

- a) Členské štáty by mali zlepšiť počiatočnú a kontinuálnu odbornú prípravu pre učiteľov, školiteľov, mentorov a poradcov prostredníctvom ponuky rôznych foriem odbornej prípravy a investícií. V dôsledku starnutia európskej populácie učiteľov a školiteľov, meniacich sa trhov práce a pracovného prostredia a potreby prilákať osoby, ktoré sú pre vykonávanie tohto povolania najvhodnejšie, je tento cieľ ešte dôležitejší. Mali by sa podporovať stáže v podnikoch určené pre učiteľov a školiteľov.
- b) Členské štáty by mali spoločne identifikovať najlepšie postupy a hlavné zásady pre otázku meniacich sa kompetencií a profilov učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy. Tieto postupy a zásady by sa mohli vypracovať s podporou Európskej komisie a Cedefop-u a v spolupráci s jeho sieťou učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy.

1.2.3. Relevantnosť pre trh práce

Relevantnosť (počiatočného i kontinuálneho) odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce a zamestnateľnosť absolventov odborného vzdelávania a prípravy by sa mali zvýšiť prostredníctvom rôznych opatrení:

- a) Orgány v členských štátoch – na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni – by mali vytvoriť príležitosti na posilnenú spoluprácu medzi školami a podnikmi, aby sa zlepšili na jednej strane znalosti učiteľov o praxi a na strane druhej všeobecné pedagogické zručnosti a kompetencie školiteľov.
- b) Členské štáty by mali podporovať partnerstvá medzi sociálnymi partnermi, podnikmi, poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy, službami zamestnanosti, orgánmi verejnej moci, výskumnými organizáciami a inými príslušnými zainteresovanými stranami, aby sa zaistilo lepšie odovzdávanie informácií o potrebách trhu práce a aby na tieto potreby rozvoj znalostí, zručností a kompetencií reagoval efektívnejšie. Zamestnávateľia a sociálni partneri

⁽¹⁷⁾ Zodpovedá strategickému cieľu 2 rámca „ET 2020“.

by sa mali usilovať o jasné vymedzenie kompetencií a kvalifikácií, ktoré potrebujú v krátkodobom i dlhodobom horizonte v rámci odvetví, ako aj naprieč odvetviami. Malo by sa pokračovať v rozvoji spoločného jazyka ⁽¹⁸⁾, ktorý by prepojoval svet vzdelávania a odbornej prípravy so svetom práce a bol by v súlade s ďalšími nástrojmi EÚ, ako je napríklad európsky kvalifikačný rámec.

c) Študijné programy odborného vzdelávania a prípravy by sa mali viac zameriavať na výsledky a mali by lepšie reagovať na potreby trhu práce. Touto otázkou by sa mali zaoberať modely spolupráce s podnikmi alebo profesijnými odvetvovými organizáciami, ktoré by inštitúciám odborného vzdelávania a prípravy mali poskytovať spätnú väzbu o zamestnateľnosti absolventov odborného vzdelávania a prípravy, ako aj o ich miere zamestnanosti.

d) Členské štáty a osobitne poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy by mali v záujme zvýšenia kvality a relevantnosti odborného vzdelávania a prípravy využívať spätnú väzbu od poradenských služieb k otázke prechodu absolventov odborného vzdelávania a prípravy do zamestnania alebo ďalšieho vzdelávania.

e) Praktická výučba, ktorá sa uskutočňuje v partnerstve s podnikmi a neziskovými organizáciami, by sa mala stať súčasťou každého štúdia v rámci počiatočného odborného vzdelávania a prípravy.

f) Členské štáty by mali podporovať rozvoj učňovskej odbornej prípravy a zvyšovať o nej povedomie.

2. Úsilie, aby sa celoživotné vzdelávanie a mobilita stali realitou ⁽¹⁹⁾

2.1. Umožniť pružný prístup k odbornej príprave a ku kvalifikáciám

2.1.1. Kontinuálne odborné vzdelávanie a príprava

Na posilnenie príspevku odborného vzdelávania a prípravy k dosiahnutiu referenčnej hodnoty 15 % podielu dospelých, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávaní a odbornej príprave, do roku 2020, by členské štáty mali:

a) aktívne nabádať jednotlivcov, aby sa zúčastňovali na kontinuálnom odbornom vzdelávaní a príprave, a poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, aby sa viac zapájali do kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy, s osobitným zameraním na osoby, ktoré menia zamestnanie v rámci trhu práce (napr. ohrozených pracovníkov či nezamestnaných) a na znevýhodnené skupiny;

b) vytvoriť vhodný rámec, ktorý by motivoval podniky, aby ďalej investovali do rozvoja ľudských zdrojov a do kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy;

c) nabádať k pružným formám odbornej prípravy (elektronické vzdelávanie, večerné kurzy, školenia počas pracovnej doby atď.) s cieľom podporovať prístup k odbornej príprave v rôznych životných situáciách a prispôbiť sa rôznym potrebám. Kontinuálna odborná príprava by mala zahŕňať všetky druhy vzdelávania vrátane školení v rámci podniku a vzdelávania na pracovisku a ženy a muži by k nej mali mať rovnaký prístup;

d) nabádať inštitúcie odborného vzdelávania a zamestnávateľov k spolupráci, a to najmä k spolupráci v odbornej príprave vysokého počtu pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, ktorí dosiahli maximálne nižšie sekundárne vzdelanie a pre ktorých budú prínosom prístupy, keď odborné vzdelávanie a príprava zahŕňa základné zručnosti;

e) najneskôr do roku 2015 začať s vypracovaním vnútroštátnych postupov na uznávanie a validáciu neformálneho a informálneho vzdelávania s prípadnou podporou národných kvalifikačných rámcov. Tieto postupy by sa mali zamerať na znalosti, zručnosti a kompetencie bez ohľadu na okolnosti, za akých boli nadobudnuté, napr. rozšírené vzdelávanie dospelých, odborné vzdelávanie a príprava, prax a dobrovoľnícka činnosť. Mali by sa viac zohľadniť aj znalosti, zručnosti a kompetencie, ktoré nevedú bezpodmienečne k úplným formálnym kvalifikáciám. V tejto súvislosti je dôležitá úzka spolupráca s ďalšími oblasťami politiky, ako je mládež, šport, kultúra, sociálne veci, zamestnanosť;

f) prijať osobitné opatrenia na zvýšenie miery účasti na kontinuálnom odbornom vzdelávaní a príprave v prípade osôb, ktoré menia zamestnanie v rámci trhu práce a skupín s nízkou účasťou na odbornej príprave, napríklad žien, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou a starších pracovníkov. Členské štáty by sa mali prostredníctvom investícií najmä usilovať, aby sa počet osôb s nízkou kvalifikáciou vo veku 25 – 64 rokov, ktoré sa zúčastňujú na celoživotnom vzdelávaní, priblížil priemernej miere účasti danej vekovej skupiny na trhu práce.

2.1.2. Počiatočné aj kontinuálne odborné vzdelávanie a príprava

a) uľahčiť prechod zo vzdelávania a odbornej prípravy do zamestnania a prechod medzi zamestnaniami poskytovaním služieb usmerňovania (služby zamestnanosti a služby poradenstva), ako aj zručnosti riadiť vlastnú kariéru pre mladých aj dospelých. Je dôležité, aby si zainteresovaní poskytovatelia služieb mohli ľahko a objektívne vymieňať informácie a mohli ľahko a objektívne zvyšovať kvalitu služieb usmerňovania;

b) rozvíjať alebo zachovať post-sekundárne/vyššie odborné vzdelávanie a prípravu s piatou, resp. vyššou úrovňou EQF a prispieť k dosiahnutiu hlavného cieľa EÚ – teda 40 % podielu osôb, ktoré ukončili terciárne vzdelávanie alebo vzdelávanie rovnocenné terciárnemu;

⁽¹⁸⁾ Európska taxonómia zručností, kompetencií a povolání (ESCO).

⁽¹⁹⁾ Zodpovedá strategickému cieľu 1 rámca „ET 2020“.

c) podporovať pružný prechod medzi odborným vzdelávaním a prípravou, všeobecným vzdelávaním a vysokoškolským vzdelávaním a zvýšiť vzájomnú priepustnosť, a to prostredníctvom posilnenia prepojení medzi nimi. Na dosiahnutie tohto cieľa, ako aj vyššej účasti na celoživotnom vzdelávaní, by členské štáty mali urýchliť vytváranie a zavádzanie komplexných národných kvalifikačných rámcov založených na výsledkoch vzdelávania;

d) Komisia a členské štáty by sa mali usilovať o postupné zvyšovanie vzájomného súladu oboch európskych kreditných systémov – ECVET a ECTS.

2.2. Vypracovať strategický prístup k internacionalizácii počiatočného aj kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy a podporovať medzinárodnú mobilitu

a) Hospodárska globalizácia vedie zamestnávateľov, zamestnancov a samostatných podnikateľov k tomu, aby rozšírili svoju činnosť za hranice svojich krajín.

Poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy by ich v tomto procese mali podporovať tak, že obsahu študijných programov dodajú medzinárodný rozmer a vytvoria medzinárodné siete s partnerskými inštitúciami.

b) Členské štáty by mali prostredníctvom stimulov, systémov financovania (vrátane využitia európskych štrukturálnych fondov) a šírenia najlepších postupov motivovať miestne a regionálne orgány a poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, aby vypracovali stratégie cezhraničnej spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy s cieľom podporiť väčšiu mobilitu študentov, učiteľov a školiťelov a iných pracovníkov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Členské štáty by mali podporovať také odborné vzdelávanie a prípravu, ktoré umožňuje, podporuje a podľa možností integrujú obdobia mobility v zahraničí vrátane odbornej praxe.

c) Členské štáty by mali na podporu mobility medzi krajinami systematicky využívať a podporovať európske nástroje transparentnosti, ako napríklad EQF, ECVET a Europass.

d) Členské štáty by mali v rámci odborného vzdelávania a prípravy podporovať u študentov aj u učiteľov výučbu jazykov, ako aj poskytovanie takej výučby jazykov, ktorá by bola prispôbena osobitným potrebám odborného vzdelávania a prípravy s osobitným dôrazom na význam cudzích jazykov pre cezhraničnú spoluprácu v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a medzinárodnej mobility.

3. Podpora tvorivosti, inovácie a podnikavosti ⁽²⁰⁾

Podporovať inováciu, tvorivosť a podnikavosť, ako aj využívanie IKT (v počiatočnom aj kontinuálnom odbornom vzdelávaní a príprave)

Tvorivosť a inovácia v odbornom vzdelávaní a príprave a využívanie inováčných študijných metód môžu študentov motivovať, aby zotrvali v odbornom vzdelávaní a príprave až

do dosiahnutia kvalifikácie. Odborné vzdelávanie a príprava tak môžu prispievať k plneniu záverov Rady z 22. mája 2008 o podpore tvorivosti a inovácie prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy ⁽²¹⁾.

a) Členské štáty by mali aktívne nabádať poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, aby spolupracovali s inováčnymi podnikmi, dizajnerskými strediskami, oblasťou kultúry a inštitúciami vysokoškolského vzdelávania na vytváraní „znalostných partnerstiev“. Spolupráca by im pomohla získať cenné poznatky o novom vývoji a potrebných kompetenciách a rozvíjať profesijnú excelentnosť a inováciu. Takéto partnerstvá by mohli byť užitočné aj pri zavádzaní študijných metód založených na skúsenostiach a mohli by motivovať experimentovanie a prispôbienie študijných programov.

b) IKT by sa mali využívať na dosiahnutie čo najrozsiahlejšieho prístupu k odbornej príprave a na podporu aktívneho učenia, ako aj na vývoj nových metód v praktickej aj v teoretickej časti odborného vzdelávania a prípravy.

c) Členské štáty by mali v úzkej spolupráci so zamestnávateľmi, poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy a vnútroštátnych služieb na podporu podnikania presadzovať iniciatívy zamerané na podporu podnikavosti v rámci počiatočného i kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy. V záujme dosiahnutia tohto cieľa by mali nabádať na poskytovanie vhodného financovania – napr. na učebný materiál, podporné nástroje a zakladanie minispoločností študentmi – a mali by sa usilovať o zlepšenie spolupráce na regionálnej úrovni.

d) Členské štáty by mali podporovať nových a budúcich podnikateľov motivovaním absolventov odborného vzdelávania a prípravy, aby zakladali podniky, a podporou študijnej mobility mladých podnikateľov.

4. Podpora spravodlivosti, sociálnej súdržnosti a aktívneho občianstva ⁽²²⁾

Inkluzívne počiatočné a kontinuálne odborné vzdelávanie a príprava

Členské štáty by mali poskytovať odborné vzdelávanie a prípravu, ktoré zvýšia zamestnateľnosť ľudí (z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska), ktoré im umožnia rozvíjať kvalitné kariéry, uspokojujúce pracovné skúsenosti, sebadôveru, profesijnú hrdosť a integritu a ktoré im poskytnú príležitosti na rast v profesijnom a osobnom živote. Na dosiahnutie tohto cieľa by členské štáty mali:

a) zaručiť, aby počiatočné odborné vzdelávanie a príprava poskytovali študentom špecifické odborné kompetencie, ako aj všeobecnejšie kľúčové kompetencie vrátane prierezových, ktoré im umožnia účasť na kontinuálnom vzdelávaní a odbornej príprave (v rámci odborného vzdelávania a prípravy alebo vysokoškolského vzdelávania) a pomôžu im pri výbere zamestnania, účasti na trhu práce a zmenám zamestnania v rámci neho. Znalostí, zručností a kompetencií, ktoré študenti získajú v rámci odborného vzdelávania a prípravy, by im mali umožniť riadiť vlastnú kariéru a zohrávať v spoločnosti aktívnu úlohu;

⁽²¹⁾ Ú. v. EÚ C 141, 7.6.2008, s. 17 – 20.

⁽²²⁾ Zodpovedá strategickému cieľu 3 rámca „ET 2020“.

⁽²⁰⁾ Zodpovedá strategickému cieľu 4 rámca „ET 2020“.

- b) zabezpečiť, aby systémy vzdelávania dospelých podporovali získavanie a ďalší rozvoj kľúčových kompetencií. Tento cieľ možno dosiahnuť v spolupráci s poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy, miestnymi komunitami, organizáciami občianskej spoločnosti atď.;
- c) maximalizovať príspevok odborného vzdelávania a prípravy k zníženiu percentuálneho podielu osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, pod 10 % kombináciou preventívnych a nápravných opatrení. To možno dosiahnuť napríklad odborným vzdelávaním a prípravou, ktoré sú relevantné pre trh práce, zvýšeným využitím vzdelávania na pracovisku a učňovských miest, pružnými študijnými dráhami, účinným usmerňovaním a poradenstvom a učivom a učebnými metódami, ktoré zohľadňujú životný štýl a záujmy mladých ľudí, a zachovaním vysokých kvalitatívnych štandardov odborného vzdelávania a prípravy;
- d) prijať príslušné opatrenia na zabezpečenie prístupu na rovnakom základe, osobitne pre osoby a skupiny, ktorým hrozí vylúčenie, najmä pre nízkokvalifikované a nekvalifikované osoby, osoby s osobitnými potrebami alebo osoby zo znevýhodneného prostredia, a pre starších pracovníkov. Účasť takýchto skupín na odbornom vzdelávaní a príprave by sa mala uľahčovať a podporovať finančnými i inými prostriedkami a validáciou neformálneho a informálneho vzdelávania, ako aj poskytovaním pružných dráh;
- e) podporovať v rámci odborného vzdelávania a prípravy aktívne občianstvo, napríklad aj motiváciou partnerstiev medzi poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy a organizáciami občianskej spoločnosti alebo v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou prostredníctvom podpory zastúpenia študentov v inštitúciách odborného vzdelávania a prípravy. Takáto podpora môže prispievať k validácii zručností a kompetencií získaných dobrovoľníckymi činnosťami.

5. Prierezové ciele na podporu 4 strategických cieľov

- a) Väčšie zapojenie zainteresovaných strán odborného vzdelávania a prípravy a väčšie zviditeľnenie úspechov európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave – Z väčšieho zapojenia zainteresovaných strán odborného vzdelávania a prípravy vyplýva väčšie zviditeľnenie úspechov európskej spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Európska komisia a členské štáty by preto mali zvážiť investovanie do jasného a cieleného informovania rôznych skupín zainteresovaných strán na vnútroštátnej aj európskej úrovni. Na uľahčenie využívania dostupných nástrojov EÚ by sa študentom a všetkým zainteresovaným stranám malo poskytnúť množstvo informácií prispôbených ich potrebám.
- b) Koordinované riadenie európskych a vnútroštátnych nástrojov v oblasti transparentnosti, uznávania, zabezpe-

čenia kvality a mobility – V súlade so štyrmi strategickými cieľmi by malo byť v nasledujúcich rokoch pre členské štáty najväčšou prioritou súdržné a komplementárne využívanie rôznych európskych a vnútroštátnych nástrojov v oblasti transparentnosti, uznávania, zabezpečenia kvality a mobility. Nevyhnutné je koordinované riadenie týchto nástrojov v rámci kodanského procesu a silnejšia synergia s nástrojmi a zásadami bolonského procesu.

- c) Zintenzívnenie spolupráce medzi politikou odborného vzdelávania a prípravy a ostatnými relevantnými oblasťami politik – Členské štáty a Európska komisia by mali zintenzívniť spoluprácu medzi politikou odborného vzdelávania a prípravy a ostatnými relevantnými oblasťami politik (napríklad zamestnanosť, hospodárske záležitosti, výskum a inovácia, sociálne veci, mládež, šport a kultúra), aby sa dosiahol súlad s integrovanými usmerneniami stratégie Európa 2020 a zlepšilo sa uznávanie kompetencií a kvalifikácií.
- d) Zlepšenie kvality a porovnateľnosti údajov pre tvorbu politiky EÚ v oblasti odborného vzdelávania a prípravy – Tvorba politiky EÚ v oblasti odborného vzdelávania a prípravy by mala vychádzať z existujúcich porovnateľných údajov. Na tento účel a využívajúc program celoživotného vzdelávania by členské štáty mali zbierať relevantné a spoľahlivé údaje o odbornom vzdelávaní a príprave vrátane mobility v rámci nich a sprístupniť ich Eurostatu. Členské štáty a Komisia by sa mali spoločne dohodnúť na tom, ktoré údaje by sa mali sprístupniť ako prvé.
- e) Účinné využívanie podpory EÚ – Európske štrukturálne fondy a program celoživotného vzdelávania by sa mali využiť na podporu dohodnutých priorít v rámci odborného vzdelávania a prípravy vrátane medzinárodnej mobility a reforiem, ktoré členské štáty vykonávajú.

III. ZÁSADY PRE RIADENIE KODANSKÉHO PROCESU A ZODPOVEDNOSŤ VO VZŤAHU K NEMU

- Členské štáty by mali vyvinúť veľké úsilie pri vykonávaní priorít kodanského procesu v národných programoch reforiem v rámci stratégie Európa 2020.
- Podávanie správ v rámci kodanského procesu by sa malo včleniť do podávania správ v rámci strategického rámca „ET 2020“. Tým by sa mal zabezpečiť čo najefektívnejší spôsob prispievania k podávaniu správ o stratégii Európa 2020 a zvýšiť viditeľnosť odborného vzdelávania a prípravy v rámci celoživotného vzdelávania.
- Mala by sa zintenzívniť spolupráca v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Ako hlavný mechanizmus tejto spolupráce by sa mala aj naďalej používať otvorená metóda koordinácie. Učením sa od partnerov a inovatívnymi projektmi by sa poskytli prostriedky na podporu vypracovania vnútroštátnych politik.

- Generálni riaditelia pre odbornú prípravu, európski sociálni partneri a poradný výbor pre odbornú prípravu by mali naďalej zohrávať aktívnu úlohu v riadení kodanského procesu.
- Cedefop a ETF by mali pokračovať v podpore tvorby politík a ich vykonávania, podávaní správ o pokroku pri dosahovaní strategických cieľov a krátkodobých cieľov a poskytovaní poznatkov pre tvorbu politiky v oblasti odborného vzdelávania a prípravy.
- Organizácie poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy by sa mali nabádať na spoluprácu na európskej úrovni v záujme podpory uvedených cieľov.
- Dialógom o politikách s našimi globálnymi partnermi a výmenou skúseností s nimi možno prispieť k vysporiadaniu sa so súčasnými výzvami i výzvami budúcnosti. Mali by sa posilniť kontakty a spolupráca s potenciálnymi kandidátskymi krajinami, so susediacimi krajinami za pomoci ETF a s medzinárodnými organizáciami, najmä OECD, Radou Európy, Medzinárodnou organizáciou práce a UNESCO-m. Právo účasti na týchto činnostiach by sa malo zaručiť všetkým členským štátom.
- Na uľahčenie podávania pravidelných správ by sa pre vlády štátov a sociálnych partnerov mal vypracovať zoznam krátkodobých cieľov.
- zväziť európsku podporu pre propagačné kampane týkajúce sa odborného vzdelávania a prípravy vrátane prieskumov Eurobarometra o príťažlivosti odborného vzdelávania a prípravy,
- podpora súťažiam zameraným na zručnosti na európskej a/alebo celosvetovej úrovni.

1.2. Zvyšovať kvalitu a relevantnosť

Činnosti na vnútroštátnej úrovni:

- a) prijať primerané opatrenia na vykonávanie odporúčania EQAVET a pokročiť pri vytváraní vnútroštátnych referenčných rámcov na zabezpečenie kvality odborného vzdelávania a prípravy;
- b) podľa potreby zabezpečiť, aby boli kľúčové kompetencie a zručnosti riadenia kariéry dostatočne integrované do študijných programov počiatočného odborného vzdelávania a prípravy a aby ich bolo možné získať prostredníctvom kontinuálneho odborného vzdelávania a prípravy;
- c) vlády, sociálni partneri a poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy by mali prijať potrebné opatrenia, aby:
 - čo najviac zvýšili podiel praktickej výučby v podnikoch vrátane učňovských miest s cieľom prispieť k zvýšeniu počtu učňov v Európe do roku 2012,
 - vytvorili príležitosti pre intenzívnejšiu spoluprácu medzi inštitúciami poskytujúcimi odborné vzdelávanie a prípravu a organizáciami (ziskovými a neziskovými), napríklad aj prostredníctvom stáží učiteľov v podnikoch,
 - poskytl inštitúciám poskytujúcim odborné vzdelávanie a prípravu spätnú väzbu o zamestnateľnosti absolventov odborného vzdelávania a prípravy;
- d) pracovať na zavedení systémov na monitorovanie prechodu zo vzdelávania do pracovného procesu.

Podpora na úrovni EÚ:

- usmernenia a technická podpora pre vykonávanie EQAVET,
- preskúmanie vykonávania EQAVET na vnútroštátnej úrovni v roku 2013,
- prepájanie projektov na kontrolu kvality v rámci programu Leonardo da Vinci na základe tém,
- príručka/štúdia o úspešných modeloch praktickej výučby v podnikoch (s príspevom Cedefop-u),
- zlepšiť predvídanie vývoja potrebných zručností a kompetencií najmä prostredníctvom prognóz týkajúcich sa požiadaviek na zručnosti (Cedefop) a zriadením európskeho rád pre zručnosti,

IV. KRÁTKODOBÉ CIELE 2011 – 2014

Na základe uvedených cieľov a pri plnom rešpektovaní zodpovednosti členských štátov za organizáciu a obsah ich systémov vzdelávania a odbornej prípravy sa na najbližšie štyri roky (2011 – 2014) stanovilo niekoľko krátkodobých cieľov⁽²³⁾. Sú to tieto ciele:

1. Zlepšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy – zvýšenie jeho príťažlivosti a relevantnosti

1.1. Zvýšiť príťažlivosť a excelentnosť

Činnosti na vnútroštátnej úrovni:

- a) organizovať činnosti, ktorých cieľom je podpora príťažlivosti a excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy a ktoré môžu zahŕňať informačné kampane a súťaže zamerané na zručnosti;
- b) podporovať činnosti, ktoré žiakom v rámci povinného vzdelávania umožnia oboznámiť sa s rôznymi druhmi odbornej práce a zamestnaniami.

Podpora na úrovni EÚ:

- politický dokument o spôsobe akým excelentnosť v odbornom vzdelávaní prispieva k inteligentnému a udržateľnému rastu,

⁽²³⁾ V nadväznosti na rokovania generálnych riaditeľov pre odbornú prípravu (DGVT) a v rámci poradného výboru pre odbornú prípravu (ACVT).

- vytvoriť spoločný jazyk, ktorý by spojil sféru vzdelávania a odbornej prípravy a práce (ESCO) v súlade s ďalšími nástrojmi EÚ, ako napríklad s EQF,
- zvážiť prijatie referenčnej hodnoty EÚ pre zamestnateľnosť na základe návrhu Komisie,
- vypracovať najlepšie postupy a hlavné zásady vzhľadom na meniace sa profily učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy (spoločne s Cedefop-om).

2. Úsilie, aby sa celoživotné vzdelávanie a mobilita stali realitou

2.1. Podporiť celoživotné vzdelávanie

Činnosti na vnútroštátnej úrovni:

- a) s cieľom maximalizovať príspevok odborného vzdelávania a prípravy k dosiahnutiu 15 % referenčnej hodnoty v rámci „ET 2020“, ktorá sa týka účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní, preskúmať používanie stimulov, práva a povinnosti všetkých zainteresovaných strán a prijať vhodné opatrenia na podporu účasti na kontinuálnom odbornom vzdelávaní a príprave;
- b) vykonávať odporúčanie EQF:
 - vyvinúť komplexné NQF, ktoré sú orientované na výsledky vzdelávania. Využiť NQF ako katalyzátor, ktorý by umožnil lepšiu priepustnosť medzi odborným vzdelávaním a prípravou a vysokoškolským vzdelávaním, ako aj rozvoj alebo udržanie odborného vzdelávania a prípravy na post-sekundárnych/vyšších úrovniach EQF a vytvorenie pružných študijných dráh,
 - prepojiť úrovne NQF s úrovňami EQF do roku 2012;
- c) rozvíjať a podporovať využívanie postupov pre validáciu neformálneho a informálneho vzdelávania s podporou a usmernením EQF/NQF;
- d) poskytnúť integrované poradenské služby (vzdelávanie, príprava, zamestnanie), ktoré by zohľadňovali potreby pracovného trhu;
- e) vykonávanie odporúčania ECVET: pozri bod 2.2.

Podpora na úrovni EÚ:

- odborná príručka o prístupe ku kontinuálnemu odbornému vzdelávaniu a príprave a účasti v ňom,
- usmernenia a technická pomoc pre vykonávanie EQF, najmä s cieľom uplatniť prístup orientovaný na výsledky vzdelávania,

- zmapovanie vývoja NQF zo strany CEDEFOP-u a ETF,
- odporúčanie Rady o validácii neformálneho a informálneho vzdelávania (2011),
- správa o pokroku o rozvoji politík, systémov a postupov v oblasti celoživotného poradenstva – 2011 (CEDEFOP, ETF a ELGPN).

2.2. Rozvíjať mobilitu

Činnosti na vnútroštátnej úrovni:

- a) pokrok pri vykonávaní ECVET v súlade s odporúčaním a účasť na testovaní ECVET z hľadiska mobility;
- b) prijať vhodné opatrenia na zvýšenie mobility v oblasti odborného vzdelávania a prípravy vrátane:
 - nabádania väčšieho počtu študentov počiatočného odborného vzdelávania a prípravy a pedagógov v odbornom vzdelávaní a príprave k účasti na medzinárodnej mobilitě,
 - nabádania miestnych a regionálnych orgánov a poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, aby pestovali kultúru a stratégie internacionalizácie vrátane cezhraničnej mobility,
 - riešenia právnych a administratívnych prekážok pre mobilitu učňov a študentov medzi krajinami,
 - nabádania profesijných komôr, organizácií podnikov a iných relevantných organizácií, aby podporovali hostiteľské, ako aj vysielajúce podniky v tom, aby učňom a študentom zúčastňujúcim sa na mobilitě medzi krajinami zabezpečili vhodné podmienky,
 - zabezpečenia zaradenia výučby jazykov a medzikultúrnych kompetencií do osnov odborného vzdelávania a prípravy,
 - optimálneho využívania ďalších nástrojov EÚ (napr. EQF, EQAVET, Europass) na zlepšenie vzájomného uznávania kvalifikácií a kompetencií.

Podpora na úrovni EÚ:

- usmernenia a technická podpora pre vykonávanie ECVET;
- pravidelné preskúmavanie vykonávania ECVET (spoločne s Cedefop-om),

- prepájanie projektov ECVET v rámci programu Leonardo da Vinci na základe tém,
- odporúčanie o mobilitě vo vzdelávaní (2011),
- zváženie prijatia referenčnej hodnoty EÚ pre mobilitu v odbornom vzdelávaní a príprave na základe návrhu Komisie (2011),
- návrh rámca kvality pre stáže,
- podpora mobility učňov aj prostredníctvom podporného portálu v rámci programu celoživotného vzdelávania/programu Leonardo da Vinci,
- vytvorenie európskeho pasu zručností ako súčasť Europassu do roku 2012.

3. Podpora tvorivosti, inovácie a podnikavosti

Činnosti na vnútroštátnej úrovni:

- a) podporovať partnerstvá v záujme tvorivosti a inovácie (partnerstiev poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a stredísk zaoberajúcich sa dizajnom, umením, výskumom či inováciou);
- b) nabádať všetkých poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy na efektívne, inovatívne a kvalitné využívanie technológií (vrátane verejno-súkromných kontaktov a partnerstiev) podporené potrebným vybavením, infraštruktúrou a sieťami, pričom sa dbá na neustále zlepšovanie, ktoré odzrkadľuje vývin v oblasti technológií a pedagogiky;
- c) prijať opatrenia na podporu podnikavosti, napríklad propagáciou získavania relevantných kľúčových kompetencií, umožnením nadobudnutia praktických skúseností v podnikoch a prizvaním expertov z podnikov.

Podpora na úrovni EÚ:

- zriadenie fóra odborného vzdelávania a prípravy/podnikov na úrovni EÚ so zameraním na tieto témy:
 - úloha odborného vzdelávania a prípravy vo vedomostnom trojuholníku,
 - prechod z odborného vzdelávania k podnikaniu – ako podporiť absolventov odborného vzdelávania a prípravy pri zakladaní nových podnikov.

4. Podpora spravodlivosti, sociálnej súdržnosti a aktívneho občianstva

Činnosti na vnútroštátnej úrovni:

- a) prijať preventívne a nápravné opatrenia na maximalizáciu príspevku odborného vzdelávania a prípravy k boju proti predčasnému zanechaniu štúdia;

- b) zvážiť osobitné opatrenia na zvýšenie účasti skupín s nízkou kvalifikáciou a iných „rizikových“ skupín na odbornom vzdelávaní a príprave tak, že sa okrem iného vytvorí pružné dráhy v kontinuálnom odbornom vzdelávaní a príprave a využijú sa vhodné usmernenia a podporné služby;
- c) využívať IKT na dosiahnutie čo najrozsiahlejšieho prístupu k odbornej príprave a na podporu aktívneho učenia, ako aj na vývoj nových metód v praktickej aj v teoretickej časti odborného vzdelávania a prípravy v záujme uľahčenia účasti „rizikových“ skupín;
- d) využívať existujúce systémy monitorovania na podporu účasti „rizikových“ skupín na odbornom vzdelávaní a príprave: pozri časť 1.2. písm. d).

Podpora na úrovni EÚ:

- príručka najlepších postupov v začleňovaní „rizikových“ skupín prostredníctvom kombinácie učenia sa v praxi a kľúčových kompetencií,
- odporúčanie Rady k znižovaniu predčasného ukončenia školskej dochádzky (2011).

5. Prierezové ciele, riadenie kodanského procesu a zodpovednosť vo vzťahu k nemu

Činnosti na vnútroštátnej úrovni:

- a) vytvoriť komunikačné stratégie pre rôzne zainteresované skupiny, ktoré sa zamerajú na využívanie nástrojov (ECVET, ECTS, prepojenie národných kvalifikačných rámcov s európskym referenčným rámcom, systémy zabezpečenia kvality v súlade s EQAVET) a ich pridanie hodnotu;
- b) zriadiť mechanizmy štruktúrovanej spolupráce medzi oblasťou odborného vzdelávania a prípravy a službami zamestnanosti na všetkých úrovniach (politiky a vykonávanie) vrátane sociálnych partnerov;
- c) prispievať k zlepšeniu údajov EÚ o študentoch v počiatočnom odbornom vzdelávaní a príprave vrátane údajov o mobilitě a zamestnateľnosti.

Podpora na úrovni EÚ:

- podpora dosiahnutia uvedených cieľov prostredníctvom programu celoživotného vzdelávania a prípadne európskych štrukturálnych fondov,
- podpora inovatívnych projektov, ako aj toho, aby sa členské štáty učili jeden od druhého,

- zlepšenie postupu koordinácie pri využívaní spoločných európskych nástrojov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy,
- európska komunikačná stratégia pre európske nástroje transparentnosti,
- rozvíjanie štruktúrovanej spolupráce so združeniami poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy na úrovni EÚ,
- posilnenie štruktúrovanej spolupráce medzi oblasťami politiky vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnanosti,
- zlepšenie údajov EÚ o študentoch v počiatočnom odbornom vzdelávaní a príprave vrátane údajov o mobilite a zamestnateľnosti,
- sociálni partneri na všetkých úrovniach by mali aj naďalej zohrávať aktívnu úlohu v kodanskom procese (riadenie a zodpovednosť) a mali by prespievať k naplňaniu uvedených krátkodobých cieľov,
- podávanie správ o vývine situácie v odbornom vzdelávaní a príprave v členských štátoch a partnerských krajinách,

- posilnenie kontaktov s kandidátskymi a susediacimi krajinami.

NA ZÁKLADE TOHO VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ:

1. vykonávali opatrenia zamerané na:

- i) splnenie globálnej vízie pre odborné vzdelávanie a prípravu v roku 2020 uvedenej v oddiele I;
 - ii) dosiahnutie strategických cieľov na obdobie rokov 2011 – 2020, ako sú opísané v oddiele II, ako aj niekoľkých krátkodobých cieľov na nasledujúce štyri roky (2011 – 2014), ako sa navrhuje v oddiele IV;
 - iii) posilnenie riadenia kodanského procesu a zodpovednosti vo vzťahu k nemu v súlade so zásadami ustanovenými v oddiele III;
2. podporovali víziu, ciele a zásady opísané v týchto záveroch v širšom kontexte kodanského procesu prostredníctvom vzájomnej spolupráce medzi členskými štátmi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, Komisiou, kandidátskymi krajinami, krajinami EZVO/EHP a sociálnymi partnermi.